



ประเพณี ฟันตรุษ

วันที่จัดกิจกรรม จัดขึ้นในวันที่ ๙ - ๑๑ เมษายน ๒๕๖๔

กิจกรรม ฟันตรุษ

สถานที่จัดกิจกรรม ณ บริเวณวัดบ้านน้ำเลา หมู่ ๕ ตำบลน้ำเลา
อำเภอเมืองเพชรบูรณ์ จังหวัดเพชรบูรณ์

สำนักงานองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านโคก

โทร ๐ ๕๖๓๕ ๒๒๐๐ ต่อ ๑๖

<https://www.bankhok.go.th/condition.php>

E-mail : childbankok123@gmail.com



ความเป็นมา

ประเพณีฟันตรุษ ขนขนมส่งผี ซึ่งเป็นประเพณีที่แปลกที่ชาวบ้านสืบทอดกันมายาวนาน ประเพณีฟันตรุษจะจัดก่อนเทศกาลสงกรานต์ โดยมีความเชื่อกันว่า เป็นการตัดสิ่งชั่วร้าย ออกจากปีเก่า และต้อนรับสิ่งใหม่ในเทศกาลสงกรานต์ซึ่งถือเป็นปีใหม่ของคนไทยในสมัยโบราณ ประเพณีไทยอันดั้งเดิมที่สืบทอดกันมา ล้วนมีความแตกต่างกันตามความเชื่อ ความผูกพันของผู้คน ต่อการดำรงชีวิต ซึ่งจังหวัดเพชรบูรณ์ เป็นพื้นที่รอยต่อของภาคเหนือ ภาคอีสาน และภาคกลาง ทำให้มีประเพณีวัฒนธรรมที่แตกต่างกันไป เช่นเดียวกับ ประเพณีฟันตรุษของชาวบ้านน้ำเลา ตำบลบ้านโคก อำเภอเมือง จังหวัดเพชรบูรณ์ ซึ่งเป็นประเพณีที่แปลก จัดขึ้นเป็นประจำทุกปี ในช่วงสิ้นปีเก่าไทย คือ ก่อนเทศกาลสงกรานต์ สิ่งสำคัญในการประกอบพิธี คือ ต้นตรุษ ซึ่งเป็นต้นไม้ชนิดหนึ่งมีลักษณะคล้ายกับต้นข่า พบได้ในป่าลึกเหนือหมู่บ้านน้ำเลา โดยเฉพาะในหุบเขาที่มีน้ำไหลและความชุ่มชื้น ก่อนที่จะมีการจัดประเพณีฟันตรุษ ชาวบ้านน้ำเลา ทั้งผู้ใหญ่ หนุ่มสาว และเด็ก ๆ จะมารวมตัวกันอย่างพร้อมเพรียงที่วัด เพื่อช่วยกันเตรียมข้าวของและสถานที่ในการจัดประเพณี โดยผู้ชายจะเข้าป่าเพื่อตัดต้นตรุษ เมื่อได้ต้นตรุษมาแล้ว ก็จะนำมามัดติดกับไม้ที่ตั้งเป็นคู่ กลางลานวัดน้ำเลา ลักษณะเหมือนกำแพง ข้างต้นตรุษจะมีกองทราย ๑ กอง เพื่อให้ชาวบ้านนำดอกไม้ธูปเทียนไปประดับ ส่วนผู้หญิงก็จัดหาอาหาร เลี้ยงผู้ที่มีร่วมงาน ช่วงเย็น ทุกคนก็จะมารวมตัวกันที่บ้านผู้ใหญ่บ้าน และเดินขบวนแห่ดอกไม้ที่จัดไว้ อย่างสวยงาม ต้นขบวนจะมีการเป่าปี่เพื่อเป็นการสร้างสีสัน ขบวนจะแห่ไปตามเส้นทางในหมู่บ้านและสิ้นสุดที่วัดน้ำเลาแห่รอบต้นตรุษ ๓ รอบ ปักธูปเทียนบน กองทราย พร้อมถวายดอกไม้ จะมีคนแต่งกายด้วยชุดโจงกระเบน ออกมารำดาบรอบต้นตรุษ คล้ายกับเพลงฆาตที่ฆ่าต้นตรุษ ก่อนจะลงมือฟันตรุษ โดยการฟันต้นตรุษจะต้องฟันถึง ๓ วัน ซึ่งชาวบ้านเชื่อว่า เป็นการตัดสิ่งชั่วร้าย ออกจากปีเก่า และต้อนรับสิ่งใหม่ในปีต่อไป นอกจากนั้น ยังเป็นการสักการะสิ่งศักดิ์สิทธิ์ประจำหมู่บ้านเพื่อเป็นความสิริมงคล จากนั้นเป็นการรำถวายดอกไม้ และกิจกรรมการตีกลองขนม และการส่งผี เป็นพิธีที่คล้ายกับการทำบุญอุทิศส่วนกุศลส่งให้ผีกิน โดยจะมีเด็กและวัยหนุ่มสาวแต่งกายเป็นผีชนิดต่าง ๆ รวมตัวกันที่เหนือหมู่บ้านจัดเป็นขบวนผี โห่ร้องผ่านหมู่บ้าน ทำท่าเหมือนมาขอส่วนบุญ ขณะที่ชาวบ้านก็จะจัดกระทงขนมไว้ให้กับขบวนผี พร้อมกับจุดไฟ จุดประทัด และยิงปืน เพื่อเป็นการขับไล่ผีออกจากหมู่บ้าน เพื่อไม่ให้กลับมาบวกรวน

คุณค่า

ประเพณีฟันตรุษ เป็นประเพณีที่แฝงไว้ด้วยภูมิปัญญาท้องถิ่น โดยเฉพาะการแสดงออกถึงความร่วมมือของชาวบ้าน การสอนให้คนรุ่นหลังรู้จักบาปบุญคุณโทษ รักสามัคคี มีความเอื้ออาทรต่อกัน ซึ่งถือได้ว่าเป็นประเพณีที่นอกจากบ่งบอกถึงความรัก ความสามัคคีของชุมชนแล้ว ยังเป็นการสืบสานงานบุญตามความเชื่อที่แฝงไว้ด้วยความรู้ และความสนุกสนาน